

BMT Azərbaycanla bağlı gözləntilərini açıqlayıb

Birrəqəmli inflyasiya 2026-cı ildə davam edəcək

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) 2026-cı ildə inflyasiya ilə bağlı yeni gözləntilərini açıqlayıb. Təşkilatın yenilənmiş hesabatında Azərbaycanda cari il üzrə istehlak qiymətləri indeksi 4 faiz, 2027-ci il üçün isə 3,5 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Qiymətləndirmələrinə görə, 2025-ci ilin yekununda ölkəmizdə inflyasiya gözlənilən hədəf diapozonunda bir neçə bənd yüksək olub və 5,6 faiz təşkil edib. Cari ildə isə ehtimal edilən qiymət indeksi bir qədər azalmaqla ümumdünya göstəricisinə uyğun olacaq. Ehtimallara görə, inflyasiyanın artmasında əsas rol oynayan amillərdən biri kimi mal və əmtəələrin, xüsusilə də qlobal ərzaq mallarının bahalaşması gözlənilir. Bu da idxal inflyasiyasını neytrallaşdırır.

Yeri gəlmişkən, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2025-ci ildə ölkəmizdə illik inflyasiya göstəricisi 5,6 faiz təşkil edib. Inflyasiyanın strukturunda qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə artım 6,8 faiz, qeyri-qida məhsulları üzrə 2,5 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə 6,5 faiz təşkil edib.

Valyuta Fondu və Dünya Bankının nikbin proqnozları

Dünyanın digər nüfuzlu institutlarının da hesabatlarında Azərbaycanla bağlı inflyasiya ehtimalı BMT-nin göstəricilərinə yaxındır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) qlobal iqtisadiyyata dair proqnoz baxışlarına əsasən, Azərbaycan üzrə inflyasiya 4,5 faiz nisbətində müşayiət olunaçaq. BVF-nin cari və ortamüddətli dövr üzrə ssenarilərinə əsasən, 2025-ci ildə inflyasiya bütün region dövlətlərində, qlobal miqyasda sabit qalıb və ya cüzi artım nü-

mayış etdirib. Hətta enerji və kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin bir il əvvəlki səviyyəsindən aşağı düşməsi bəzi regionlarda istehlak indeksini zəiflədib. Fondun qlobal əmtəə bazarları haqqında son hesabatına əsasən 2026-cı ilin birinci yarısı ərzində enerji məhsullarının ucuzlaşması qiymət indeksini azalda bilər. Bu, Azərbaycanda qiymət indeksi ilə bağlı gözləntilərin də qənaətbəxş hesab edilməsini əsaslandırır. Mövcud bazar göstəriciləri cari ildə qiymət indeksinin sabit çərçivədə qorunub saxlanılacağından xəbər verir.

Niderlandın ən böyük bank qrupu olan “ING Group” Azərbaycanda orta illik inflyasiyanı 2026-cı ildə 5,3 faiz, 2027-ci ildə isə 5,8, faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Dünya Bankının ötən ilin oktyabrında açıqlanmış nəşrində isə ölkəmizdə istehlak qiyməti indeksi üzrə proqnoz 2025-2026-cı illərdə 3-4 faiz səviyyəsində götürülüb. Asiya İnkişaf Bankı Azərbaycan 2026-cı ildə orta illik inflyasiyanı 3,5 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır.

“Moody’s” beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycanda cari ildə orta illik inflyasiyanın 3 faiz, “Fitch Ratings” 4,6 faiz, “Fitch Solutions” 5,5 faiz səviyyəsində

olacağını gözləyir.

ING Group”: Qeyri-neft mənbələri iqtisadi artımı təmin edir

Yeri gəlmişkən, “ING Group” vurğulayıb ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı ötən ildə mülayim artım templəri nümayiş etdirib və fiskal dayanıqlılığını saxlayıb. Ötən il əsas dəyər yarıdan sahə - qeyri-neft mənbələrini üzərində inkişaf templəri ümumi iqtisadi artımın təmin edib. Hökumətin stimullaşdırıcı büdcə və kredit siyasətləri çərçivəsində qeyri-neft dina-

mikası əlavə dəyərin formalaşmasında üstünlük təşkil etməkdədir. Xarici ticarət və tədiyyə balansında müsbət saldonun qeydə alınması makrosabitliyin möhkəm sütunlarda dayandığını göstərir. Büdcə ÜDM-in 2,6 faiz səviyyəsində qeydə alınan profisitə maliyyə-fiskal yığımların əvvəlki fiskal hərəkətinin davam etməsini təsdiqləyir.

Azərbaycanda monetar amil də ümidvericidir, yürüdülmən uçot siyasəti faiz dərəcələrinin yumşalmasından xəbər verir. Belə ki, Mərkəzi Bank uçot dərəcəsini 7 faizə endirib, sentyabrda da eyni dərəcədə saxlaması sətir pul siyasətindən daha konservativ olduğunu şərtləndirməklə bank sektoru üçün əlverişli faiz tətbiq etməsinə imkan yaradır. Bu tendensiya ölkənin maliyyə dayanıqlılığına da işarə edir, Azərbaycan manatının sabitliyinin bir göstəricisi olaraq çıxış edir. Manat ABŞ dollarına nisbətdə 1,7 səviyyəsində sabit olaraq qalır və bu sabitliyin 2026-2027-ci illərdə qüvvədə qalacağı gözlənilir.

Sülh sazişi regional əhval-ruhiyyəni dəyişəcək

“ING” analitiklərinin fikrincə, Azər-

baycan və Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanması yönündə ardıcıl və iradəli addımlar regional əhval-ruhiyyəni xeyli müsbət yöndə dəyişdirməklə mühüm siyasi amil kimi həm də iqtisadi situasiyalara pozitiv təsir edə bilər. Regionda sülh və sabitliyin dayanıqlı bərqərar olması böyük bir coğrafiyada rifah və inkişaf arxitekturasını möhkəmləndirmiş olacaq. Regionda investisiya, müştərk biznes proqramları, nəqliyyat, logistika, tranzit həmrəyliyinə formalaşması çoxtərəfli iqtisadi platformalar yaratmaqla bütün tərəflərin faydalanmasına səbəb ola bilər.

BMT-nin proqnozları Azərbaycan hökumətinin inflyasiya ilə bağlı ehtimalları ilə demək olar ki, eynidir. İqtisadiyyat Nazirliyinin proqnozlarına əsasən, ölkəmizdə orta illik inflyasiya 2026-cı ildə 4,8 faiz, 2027-ci ildə isə 4,5 faiz təşkil edəcək. Mərkəzi Bankının sonuncu yenilənmiş proqnozunda da bu rəqəm oxşardır: baza ssenarisinə əsasən, illik inflyasiyanın hədəf daxilində olacağı, 2026-cı ilin yekununda 4,6-5 faiz olacağı gözlənilir.

Anti-inflyasiya tədbirləri diqqətdə saxlanılacaq

Mərkəzi Bank hesab edir ki, inflyasiya təhdidləri üçün əsaslı fundamental riçaq-

ların ortaya çıxacağı nəzərə çarpmır. Ötən ilin dekabr ayı üzrə inflyasiya riskləri balansında baş verən dəyişikliklərin təhlili artırıcı risklərin nisbətən səngidiyini göstərir. Bununla belə, geosiyasi gərginliklər və qlobal ticarət mühitindəki qeyri-sabitlik əmtəə və maliyyə bazarları ilə bağlı qeyri-müəyyənlikləri hələ də yüksək səviyyədə saxlayır. Əsas xarici risk idxal qiymətlərinin daxili inflyasiyaya ötürülməsi ilə bağlıdır. Bu risk ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya prosesləri və nominal effektiv məzənnənin dinamikasından asılı olacaqdır. Daxili risk faktorları isə əsasən təklif - xərc amilləri hesabına formalaşmaqdadır.

2026-cı ilə dövlət büdcəsinin ilkin parametrləri və kredit qoyuluşlarının illik artım tempinin səngiməsi məcmu tələbin izafə artımı riskini azaldır. Baza ssenariyə əsasən, 2026-cı ildə illik inflyasiyanın hədəf daxilində olacağı proqnozu dəyişməz qalır. Son meyllərin təhlili növbəti ilə inflyasiya proqnozunu azalma istiqamətində dəyişdirilməsi ehtimalının olduğunu göstərir.

Bütün bunlara rəğmən, Mərkəzi Bank qiymət sabitliyini təmin etmək üçün sərəncamındakı bütün vasitələrdən istifadə edəcəyini bəyan edir. Bütün bu sabit gözləntilərə baxmayaraq, inflyasiya ilə mübarizə tədbirləri prioritet faktor kimi diqqətdə saxlanılacaq və iqtisadi siyasətin əsas çərçivə hədəflərinə uyğun olaraq bütün iqtisadi qurumlar bu prosesə cəlb ediləcək. 2026-cı ildə inflyasiya ilə mübarizə strategiyası çərçivəsində əvvəlki kursa uyğun addımlar atılacaq, inflyasiyanın əhəlinin alıcılıq qabiliyyətinə və real gəlirlərinə mənfi təsirlərinin azaldılması əsas vəzifələrdən biri kimi xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

E. CƏFƏRLİ